



Abel Kooistra, kandidaat Provinciale Staten voor BBB Fryslân

‘Stem op een partij die een uitvoerbaar natuurbeleid wil uitrollen’

‘Provincies staan aan de basis van deugdelijke wetten voor natuurbeleid. Ga daarom vooral stemmen, en stem op een partij die een uitvoerbaar natuurbeleid wil uitrollen. Je stem komt bovendien landelijk terug in de Eerste Kamer.

Onze partij ziet natuur niet als een op zichzelf staand systeem. Natuur moet samengaan met economische activiteiten als recreatie en voedselproductie. Momenteel concurreert natuur daar juist mee. In het beleid komt het aan op de juiste balans tussen natuur beschermen, beheren en benutten. Landbouw en natuur moeten niet langer in elkaars vaarwater zitten. Je kunt je daarbij afvragen wat de definitie van natuur is: waar begint het en waar stopt het. Gaat het alleen om begrensde Natura 2000-gebieden en gebieden van het Nederlandse Natuurnetwerk? Of is daarbuiten ook boeren natuur, waar we wat mee kunnen? Wij voelen meer voor dat laatste. Landbouw werkt per definitie met natuur, dus probeer samen op te trekken.

Dat boeren, maar ook burgers, meer aan biodiversiteit kunnen doen, onderschrijven wij, maar doe het vanuit een positieve aanpak. Niet van: jullie doen het niet goed. Dit vergroot alleen maar de kloof tussen landbouw en natuur, terwijl er geen beroep is dat zo begaan is met de eigen bodem. Een groot deel van de bedrijven is wel degelijk bezig met een transitie. Het is een zoektocht, die tijd kost en waarvoor goede verdienmodellen moeten komen. Door het stikstofbeleid van de laatste twee jaar komen bedrijven eerder vaster op slot te zitten, en valt de transitie niet mee. Alle redenen om je stem in de provincie uit te brengen en bij te dragen aan praktisch beleid met praktische oplossingen, waarmee landbouw en natuur uit de voeten kan.’

‘Voor een effectief natuurbeleid kun je beter naar de rechter stappen dan je stem uitbrengen bij de Provinciale Statenverkiezingen’



— Ria Dubbeldam (samenstelling)



Arjen Buijs, onderzoeker bos- en natuurbeleid, Wageningen Universiteit & Research

‘Een minister die de Tweede Kamer niet de pijnlijke waarheid durft te vertellen, is het failliet van een transparante en daadkrachtige overheid’

‘De rechtspraak krijgt een steeds grotere impact. Daaraan liggen twee bewegingen ten grondslag. De overheid treedt de laatste tien jaar terug om de maatschappij meer aan het woord te laten, maar bovendien op dat bewuste beleid zien we bestuurlijk en politiek onvermogen om heikele punten aan te pakken. Het stikstofdossier neemt zo langzamerhand hilarische en vooral pijnlijke vormen aan. Een minister die de Tweede Kamer niet de pijnlijke waarheid durft te vertellen, omdat de boeren dan boos worden, is het failliet van een transparante en daadkrachtige overheid. Daarnaast houden burgers zich al langer met de juridische kant van natuurbescherming bezig – tot voor kort vooral kleinere rechtszaken om bijvoorbeeld bomenkap te voorkomen –, de laatste jaren echter pakken organisaties als Mobilisation for the Environment en Urgenda het grootschalig aan. Met rechtszaken tegen gemeentelijke en provinciale vergunningen en tegen de rijksoverheid dwingen ze de uitvoering van Europees beleid af. Je kunt zeggen dat de overheid op een aantal dossiers nalaat de internationale verplichtingen vorm te geven. De rechtspraak is een correctie daarop. De nieuwste ontwikkeling zijn de burgerinitiatieven die natuurgebieden zoals de Waddenzee een rechtspersoonlijkheid willen toekennen. Dat is de volgende stap in deze lijn van het vergroten van het juridische instrumentarium om natuur te beschermen.

Wat betreft de Provinciale Statenverkiezingen: elke invloed die je als burger kan uitoefenen is belangrijk. Provincies zijn verantwoordelijk voor de natuur. Het maakt daarbij nogal uit welke partij uiteindelijk in de Gedeputeerde Staten zit, en hoe hard zij de aangelegene verplichtingen durven te handhaven. Door te stemmen kunnen burgers correcties aanbrengen in welke partijen aan de macht zijn.’



Marieke Koekkoek, Tweede Kamerlid Volt

‘Stel op regionaal niveau burgerberaden in om burgers meer inspraak te geven; politici kunnen zich dan niet langer verschuilen achter een kleine groep belanghebbenden’

‘De afgelopen jaren zien we keer op keer dezelfde trend: politieke besluiteloosheid en onwil. Het niet willen maken van moeilijke keuzes door zittende bestuurders, om kiezers niet te verliezen, heeft de afgelopen jaren gezorgd voor een opeenstapeling van crisis, zoals de stikstofcrisis en de aankomende watercrisis. Deze besluiteloosheid en het vooruitschuiven van problemen door zittende bestuurders leidt nu tot grote onzekerheid voor het klimaat, voor burgers en voor boeren. Dat had voorkomen kunnen worden, maar heeft nu geleid tot een grote vertrouwensbreuk tussen burger en politiek. Ook de uitspraken van de rechter bleken de afgelopen jaren niet voldoende, omdat politici weigeren het beleid uit te voeren dat door de rechter is opgelegd, kijk bijvoorbeeld naar de statements van Overijssel, die de medewerking aan het stikstofbeleid opzegt als het kabinet niet met extra geld over de brug komt of de provinciale CDA-kandidaten die zich publiekelijk tegen de 2030-klimaatdoelen uitspraken. Het gaat hier dus om politieke onwil. We weten namelijk écht wel wat we moeten doen om onze natuur te beschermen, we moeten het alleen nog uitvoeren.

Er zijn dus twee grote uitdagingen: 1) het vertrouwen tussen burgers en politiek moet hersteld worden en 2) uitvoering van beleid om klimaatdoelstellingen te halen afdwingen. Daarom stelt Volt voor om op regionaal niveau burgerberaden in te stellen. Op die manier krijgen burgers meer inspraak en kunnen politici zich niet langer verschuilen achter een kleine groep belanghebbenden om beleid niet langer uit te voeren. Zo maken we samen onze samenleving weer een stukje democratischer.’



Andy Palmen, directeur Greenpeace Nederland

‘We hebben niet de indruk dat provincies nou zo effectief aan de slag willen met natuurbescherming’

‘Helaas ben ik het ongelofelijk eens met de stelling, met de nadruk op helaas. Je zou willen dat we een nationale overheid en provinciale overheden hebben die zich verantwoordelijk voelen voor het natuurbeleid, die de wet- en regelgeving volgen en die niet zoeken naar geitenpaadjes; oftewel overheden die gewoon handhaven en bij wie natuurbeheer en -bescherming in veilige handen zijn.

Neem het stikstofdossier. Dat staat bol van tientallen jaren zoeken naar manieren om toch vooral heel veel dieren te kunnen blijven houden. De laatste jaren wordt de overheid flink op de vingers getikt, maar ondanks het PAS-arrest van 2019 en andere uitspraken gaat de stikstofuitstoot maar door en lukt het de politiek niet om verandering te brengen. Greenpeace heeft moeten dreigen met een rechtszaak, anders waren de 2030-stikstofdoelen niet overeind gebleven.

De provincies zijn aan zet om het beleid vorm te geven naar een landbouw die wel binnen de grenzen past. We zien echter weinig beweging, juist eerder vertragingstactieken en gelobby richting de overheid om de plannen toch maar aan te passen. We hebben niet de indruk dat provincies nou zo effectief aan de slag willen met natuurbescherming. Zij voelen de kritiek in de regio en ervaren dagelijks de problemen in de uitvoering. Dus ook de provincies hebben een stok achter de deur nodig. Dat zou dan de rijksoverheid moeten zijn, maar die luistert weer naar de provincies en de provincies luisteren naar de boerenopinie en zo is het cirkeltje rond. Interventies die echt werken om de natuur te beschermen vereisen daarom de gang naar de rechter.’



Rien Fraanje, directeur Interprovinciaal Overleg (IPO)

‘Provincies maken zich momenteel druk over de uitvoerbaarheid van het rijksbeleid; ze hebben voldoende middelen en een realistische planning nodig’

‘Ik heb niet het gevoel dat de rechtspraak de politiek in wordt getrokken. Het enige wat de rechter doet is toetsen op wet- en regelgeving. Het is heel belangrijk om te stemmen op partijen die duidelijke regels afgeven, zodat er geen onduidelijkheid kan ontstaan in de uitvoering van onder meer het natuurbeleid. Toch zie je steeds vaker de gang naar de rechter, met name omdat mensen het gevoel hebben dat wet- en regelgeving niet wordt gehandhaafd of niet wordt uitgevoerd. Uiteindelijk wil je niet dat het zover komt. Mensen willen dat de politiek duidelijke keuzes maakt en daarnaar handelt.

Dat geldt ook voor provincies. Die hebben belangrijke onderwerpen onder hun hoede en stellen bovendien indirect de Eerste Kamer samen, waar de regering wordt gecontroleerd en aangespoord zich aan de eigen wet- en regelgeving te houden. Provincies maken zich momenteel druk over de uitvoerbaarheid van het rijksbeleid. Ze hebben voldoende middelen en een realistische planning nodig.

Uiterlijk 1 juli moeten de provincies hun provinciale programma’s landelijk gebied (PPLG’s) voor de aanpak van stikstof, broeikasgassen, water- en bodemkwaliteit en biodiversiteit bij het Rijk inleveren. Om dat goed te kunnen doen moeten provincies weten wat er leeft in hun provincie en zijn dus goede volksvertegenwoordigers nodig. Door te stemmen op 15 maart draag je bij aan provincies die in staat zijn om te doen waar ze voor bedoeld zijn: samen met inwoners en ondernemers werk maken van krachtige, veilige en natuurlijke provincies.’